

EAPC - Comentaris d'actualitat en matèria de personal al servei de les administracions públiques catalanes i el seu sector públic

El règim de responsabilitat dels alts càrrecs i del personal directiu al servei de l'Administració de la Generalitat en l'exercici de les seves funcions

07-10-2019

Aquest apunt tracta d'identificar, en vista de la normativa dispersa que hi ha sobre la matèria, les responsabilitats concretes que deriven de l'exercici de l'alt càrrec o de l'alta direcció pública en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Convé recordar que aquesta és una de les matèries que més ha evolucionat quant a normativa els darrers temps, de la mà principalment de les noves legislacions, estatals i autonòmiques, relatives al bon govern, les quals han pretès respondre i reaccionar davant la proliferació de casos de gestió deficient i corrupció en les nostres administracions.

Per apropar-nos-hi, s'ha de partir de la base de la inexistència d'un estatut formalitzat de deures o obligacions aplicable als alts càrrecs –i òrgans superiors- al servei de l'Administració de la Generalitat. Sabem que no és aplicable el dret comú de la funció pública i ni tampoc el dret laboral, ni tan sols de manera subsidiària. Aquesta circumstància de buit normatiu contrasta, per exemple, amb la figura del personal eventual, al qual aplica, en allò que sigui adequat a la naturalesa de la seva condició, el règim general dels funcionaris de carrera. Podem constatar que hi ha aspectes de la relació estatutària dels alts càrrecs que estan especialment desenvolupats quant a normativa, com és el cas del règim d'incompatibilitats (la [Llei 13/2005](#), de 27 de desembre, del règim d'incompatibilitats d'alts càrrecs al servei de la Generalitat –LIAC-), i d'altres aspectes que simplement queden dibuixats, com és el cas del règim de nomenaments i cessaments i de les retribucions que els correspon percebre. No obstant això, l'estatut de l'alt càrrec s'ha vist reforçat de manera molt notable amb un nou bloc normatiu d'obligacions, principis d'actuació i responsabilitats en matèria de bon govern en virtut de les disposicions legislatives sobre transparència (la [Llei 19/2013](#), de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i la [Llei 19/2014](#), de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern -LTBG-).

El marc normatiu esmentat inclou també el personal d'alta direcció de les entitats del sector públic, que són les persones que exerceixen funcions d'especial responsabilitat gerencial vinculades mitjançant una relació laboral d'alta direcció, a les quals la disposició addicional 21 de la [Llei 2/2014](#), de 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, atribueix tot un seguit de característiques: dedicació única o principal, participació directa en la definició i l'execució de polítiques públiques relatives als objectius generals o estratègics que comprometin externament l'organització, dirigeixen persones, gestionen pressupostos i tenen responsabilitats pel compliment d'objectius.

Amb caràcter general podem afirmar que l'incompliment de les obligacions inherents a les funcions o als càrrecs públics -alts càrrecs i personal directiu-, genera tres tipus de responsabilitats: la responsabilitat penal i la civil derivada del delictes; la responsabilitat patrimonial, on en podem incloure una especialitat, com és la responsabilitat comptable, i la responsabilitat disciplinària o governativa, que inclou la responsabilitat derivada de l'incompliment dels deures del bon govern i del règim d'incompatibilitats.

La **responsabilitat penal i civil derivada del delictes** té l'origen en la comissió d'algun dels tipus delictius tipificats al Codi Penal, i respon a una actuació o omissió sempre dolosa o amb culpa (imprudència). La responsabilitat penal és exigible tant pels delictes o faltes comunes -amb l'agreujant de prevaler-se del caràcter públic del càrrec, com seria el cas de la revelació de secrets, delictes contra la salut pública, etc.-, com pels delictes tipificats específicament per a les autoritats i els funcionaris públics, com seria el cas de la prevaricació, el suborn, el tràfic d'influències o la malversació, entre d'altres. Aquest tipus de responsabilitat és aplicable a un concepte ampli de funcionari públic: "Es considera funcionari públic tothom qui per disposició immediata de la llei o per elecció o per nomenament d'una autoritat competent participi en l'exercici de funcions públiques" -art. 24.2 del Codi penal.

També és útil recordar que la responsabilitat penal porta aparellada un altre tipus de responsabilitat: la responsabilitat civil derivada del delictes, que té lloc quan dels fets delictius es deriven danys i perjudicis. Aquesta responsabilitat de caràcter civil pot ser declarada en el procés penal mateix o bé l'acció civil es pot reservar per exercir-la posteriorment davant la jurisdicció civil. Normalment és exercida en el mateix procediment penal i l'alt càrrec o directiu respon directament davant la víctima dels danys i perjudicis causats, i només subsidiàriament respon l'Administració en cas d'insolvència del càrrec condemnat. Si l'Administració considera que l'autoritat o el càrrec públic no ha actuat de manera il·lícita, li ha de facilitar l'assistència lletrada dels seus serveis jurídics.

La **responsabilitat patrimonial de les autoritats i càrrecs -i del personal-**, regulada en les lleis del procediment administratiu comú, deriva dels danys i perjudicis antijurídics causats per dol o negligència greu als particulars o a la mateixa Administració. Els articles 32-37 de la [Llei 40/2015](#), d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic, així com els articles 81-87 de la [Llei 26/2010](#), de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, regulen l'exigència de responsabilitat patrimonial de les autoritats i del personal al servei de les administracions públiques. La responsabilitat per danys i perjudicis causats als particulars no és exigible directament a les autoritats i als càrrecs sinó que els particulars s'han d'adreçar directament a l'Administració o a l'entitat pública causant del dany, és a dir, l'ordenament jurídic prohibeix reclamar directament davant l'autoritat pública. Un cop l'Administració o l'entitat

pública hagi indemnitzat el dany, mitjançant la tramitació d'un expedient administratiu previ o en execució d'una sentència contenciosa, l'Administració, d'acord amb la llei, ha d'exigir d'ofici a les seves autoritats i personal la responsabilitat en què haguessin incorregut per dol, culpa o negligència greu. És l'anomenada *acció de regrés*.

Un altre tipus de responsabilitat patrimonial en la qual poden incórrer els alts càrrecs i personal és la que sorgeix com a conseqüència del dany produït directament al patrimoni públic, sense tercers perjudicats, que es tramita pel mateix procediment que l'acció de regrés.

La **responsabilitat comptable** és una subespècie de responsabilitat civil i concorre quan els danys i perjudicis són els efectes i cabals públics. Aquesta responsabilitat és exigible mitjançant un procediment administratiu específic o bé mitjançant un procediment jurisdiccional davant el Tribunal de Comptes.

En resum, la responsabilitat patrimonial dels alts càrrecs i la resta de personal, tot i que la llei exigeix que, d'ofici, s'impulsi l'expedient de responsabilitat, és certament inèdita en l'àmbit públic, a diferència de la responsabilitat comptable. Per diferents motius continuarà sent difícil impulsar procediments per exigir a les autoritats i al personal la responsabilitat patrimonial derivada d'actuacions negligents; no obstant això, s'ha de veure quin serà l'impacte de les legislacions de bon govern perquè podrien comportar un gir en aquesta qüestió, ja que la persona titular de l'òrgan competent per incoar la via de regrés es podria veure compel·lit a fer-ho. També cal estar pendent del recorregut que pot tenir l'article 62.3 de la [Llei 39/2015](#), d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, d'acord amb el qual, quan una denúncia invoca un perjudici en el patrimoni de les administracions, la decisió de no iniciar el procediment ha de ser motivada i cal notificar a les persones denunciants si s'ha iniciat o no el procediment.

En atenció al que s'ha exposat, a hores d'ara es podria afirmar que les úniques vies operatives per exigir responsabilitats d'ordre civil a les autoritats i al personal són la responsabilitat civil derivada del delictes i la responsabilitat comptable.

Pel que fa a la **responsabilitat disciplinària o governativa**, s'ha de tenir en compte que si bé no hi ha un règim disciplinari específic aplicable a les autoritats i als càrrecs públics, hi ha dos blocs normatius que podríem considerar que el conformen. D'una banda, la legislació sobre transparència, accés a la informació pública i bon govern construeix un règim d'infraccions i sancions aplicable a tots els alts càrrecs i personal directiu del sector públic i, de l'altra, ens trobem amb la responsabilitat administrativa derivada de l'incompliment del règim d'incompatibilitats, que és vigent des de fa temps.

La responsabilitat derivada de la legislació sobre transparència, accés a la informació pública i bon govern

La nova legislació sobre transparència, accés a la informació pública i bon Govern –LTBG– regula les determinacions sobre el codi de conducta dels alts càrrecs en el capítol I del títol V, dedicat al bon govern. Els alts càrrecs als quals s'adreça són les persones subjectes a la LIAC.

Aquesta part de la regulació legal barreja diferents aspectes. D'una banda, recull els principis d'actuació, que són els principis ètics i les regles de conducta i una relació d'obligacions que esdevenen crucials perquè l'incompliment de les quals es vincula a un règim sancionador

específic i, de l'altra, recull dos aspectes que no tenen relació directa amb el sistema d'integritat institucional, com són el règim d'incompatibilitats i la publicitat de les condicions d'accés al càrrec públic.

Quan al **règim d'incompatibilitats**, la LTBG estableix molt poques novetats respecte de la legislació vigent i, a banda de reproduir alguns deures que ja estableix la LIAC, com són la dedicació absoluta, el deure de reserva i el deure d'abstenció, incorpora un deure de publicitat activa: el deure de fer pública una declaració que indiqui la situació patrimonial de l'alt càrrec. En conseqüència, a banda de les declaracions exigides per la legislació d'incompatibilitats, s'exigeix expressament declarar la "situació patrimonial", que s'ha entès com l'expressió quantificada de l'actiu i passiu patrimonial del càrrec públic. Pel que fa a la publicitat de les condicions d'accés al càrrec públic, la LTBG, en l'article 57, disposa que els alts càrrecs han de ser nomenats atenent a criteris de competència professional entre persones amb qualificació i experiència en la gestió pública i privada, i que aquests criteris de selecció s'han de donar a conèixer; a aquests efectes, s'ha de fer públic el currículum amb els mèrits professionals i tècnics de la persona nomenada. La publicitat del currículum s'ha de fer públic en el portal de la Transparència.

Pel que fa al que més interessa en aquest apunt, és a dir, **els principis ètics i les regles de conducta**, s'ha de dir que la Llei adopta una configuració molt oberta. Regula un seguit de principis directament vinculats a la subjecció de l'alt càrrec al principi de legalitat -art. 55, apartats *a*, *b* i *d*-, concretament, respecte a la Constitució, a l'Estatut d'autonomia, la protecció dels drets fonamentals i les llibertats públiques i l'actuació subjecta al principi d'igualtat i no discriminació. Altres principis -art. 55, apartats *d*, *h*, *i*, *j*, *m* i *n*- estan orientats a prevenir el conflicte d'interessos, com són: l'actuació imparcial i no arbitrària; l'exercici del càrrec i la utilització de la informació en benefici exclusiu de l'interès públic; l'exclusió de qualsevol obsequi de valor, favor o servei que s'ofereixi per la condició d'alt càrrec o que pugui comprometre l'exercici de les funcions, i el deure d'abstenció quan concorrin les causes establertes en la normativa de procediment administratiu. Finalment, ens trobem un seguit de deures vinculats més directament al règim de responsabilitat -art. 55, apartats *c*, *f*, *g*, *k* i *o*-, que són, en síntesi: la transparència en les activitats oficials; la gestió adequada dels recursos públics a la legalitat pressupostària; el retiment de comptes i la responsabilitat per les actuacions pròpies i dels òrgans que dirigeixen; el compromís amb la qualitat dels serveis que es gestionen; la bona fe en l'exercici del càrrec i el manteniment del deure de reserva respecte dels fets i informacions coneguts en l'exercici del càrrec.

Seguidament, la LTBG estableix l'obligació del Govern d'elaborar i aprovar un **codi de conducta** als efectes de concretar els principis d'actuació abans esmentats, establir-ne d'altres i determinar les conseqüències del seu incompliment, sens perjudici del règim sancionador establert per la Llei. Mitjançant l'[Acord del Govern de 21 de juny de 2016](#), s'aprova el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, que desenvolupa els principis i les regles de conducta sobre diferents àmbits, com són: l'exercici del càrrec al servei de la ciutadania; la publicació veraç de la informació rellevant relativa al càrrec; l'ús eficaç, eficient i responsable dels recursos materials i de la informació obtinguda en exercici del càrrec; el respecte als funcionaris públics i al personal al servei de l'Administració; la col·laboració amb els mitjans de comunicació i la participació en el debat públic; l'actuació no condicionada per interessos privats i el conflicte d'interès; la col·laboració amb el Parlament i

altres institucions; els grups d'interès i l'agenda oficial; les bones pràctiques de contractació i la gestió de documents públics. Per garantir-ne el compliment, es crea el Comitè Assessor d'Ètica Pública.

El capítol II del títol VII de la LTBG estableix un **règim sancionador** d'una gran duresa per l'incompliment de les obligacions relatives a la transparència, al dret d'accés a la informació pública i al bon govern. En aquest apartat interessa destacar especialment les infraccions que es disposen en matèria de bon govern. La LTBG agrupa les infraccions en molt greus, greus i lleus (articles 77, 78 i 79). En matèria de bon govern, configura com a infraccions molt greus les infraccions manifestes de l'ordenament jurídic -és a dir, les decisions contràries a la Constitució espanyola i a l'Estatut d'Autonomia, amb vulneració del contingut essencial dels drets i les llibertats públiques i les decisions amb finalitat discriminatòria. Fora d'aquestes infraccions d'extremada gravetat, formula una infracció molt greu de manera molt genèrica i oberta, com és l'incompliment de les funcions inherents a l'exercici del càrrec, sempre que siguin incompliments públics i manifestos. Són infraccions greus: l'incompliment de l'ordenament jurídic sempre que no s'afectin drets constitucionals i estatutaris; la infracció de deures relatius a la transparència, com és el fet de no informar dels criteris per designar els alts càrrecs, així com l'incompliment dels requisits per nomenar-los, i finalment adoptar decisions o intervenir en assumptes quan hi ha el deure d'abstenir-se o es donen les circumstàncies legals de conflicte d'interessos. Com a infraccions lleus, la Llei estableix la infracció genèrica de descurança o negligència en l'acompliment de les funcions i obligacions establertes en la Llei mateixa, i demorar l'enviament de la informació sol·licitada pel Síndic de Greuges. Sobre això, hem de fer alguna breu reflexió: la infracció del deure d'abstenció també s'ha establert com a conducta sancionable en la LIAC i, en aquest sentit, la mateixa LTBG (art. 83) estableix expressament la prevalença del règim específic de la LIAC, per tant, la infracció d'aquest deure s'ha de perseguir d'acord amb el que estableix la normativa d'incompatibilitats. El mateix article atorga també prevalença a la normativa específica en matèria de responsabilitat comptable.

Si bé la legislació catalana no estableix deures específics en matèria economicopressupostària, sí que ho fa, i amb un rigor important, la legislació estatal sobre transparència, que té caràcter de norma bàsica d'aplicació general a totes les administracions públiques. La legislació estatal estableix com a infraccions en aquesta matèria, i per tant susceptibles de ser sancionades, llevat que es derivin expedients de responsabilitat comptable -pel seu caràcter prevalent-: comprometre despeses sense les autoritzacions pertinents; la liquidació d'obligacions i l'ordenament de pagaments sense crèdit suficient; l'omissió de la justificació de la inversió de fons o l'omissió del tràmit d'intervenció prèvia de la despesa; l'incompliment de l'obligació de publicació i el subministrament d'informació que imposa la normativa pressupostària i economicofinancera, i altres infraccions derivades de l'incompliment de la Llei orgànica d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

El sistema de sancions establert per l'incompliment de les esmentades infraccions introdueix, com a novetat destacable en comparació amb el règim sancionador que disposa la LIAC, el sistema de multes. Així, per la comissió d'infraccions molt greus estableix la destitució del càrrec; una multa de 6.001 a 12.000 euros; la pèrdua de la pensió indemnitzadora amb motiu del cessament de l'alt càrrec -en el cas de Catalunya, només afectaria les pensions dels exconsellers, a diferència de l'AGE, que estableix un sistema de compensacions per a la totalitat d'alts càrrecs

que cessen, i la inhabilitació per ocupar un càrrec públic durant un període d'un a cinc anys. Per la comissió d'infraccions greus es disposa la suspensió del càrrec entre tres i sis mesos; una multa de 600 a 6.000 euros; la pèrdua de fins al 50% de la pensió compensatòria i la inhabilitació per un període màxim d'un any. Finalment, la comissió d'una infracció lleu comporta una sanció d'amonestació i de declaració d'aquest incompliment amb publicitat.

Quan al procediment sancionador, s'ha de dir que és el Govern de la Generalitat qui té la competència per incoar i resoldre el procediment, sempre que es tracti de membres del Govern i secretaris generals (i assimilats), mentre que és competent per incoar, quan es tracti de directors generals i assimilats, la persona titular del departament competent en matèria de funció pública. Per resoldre l'expedient sancionador que s'incoï als directors generals i assimilats intervé, com a principal novetat de la Llei, un òrgan col·legiat que el conformen la persona titular del departament competent en matèria de funció pública, un representant de la Comissió Jurídica Assessora, i dos juristes de prestigi designats pel Parlament de Catalunya que no estiguin vinculats amb l'Administració pública, llevat de les universitats. Pel que fa al personal directiu del sector públic, la Llei remet tant la incoació com la resolució dels expedients sancionadors als titulars o òrgans rectors col·legiats de les entitats, ens o societats.

Cal fer tres comentaris més pel que fa al procediment sancionador: a) les sancions també s'apliquen per la comissió d'infraccions en matèria de transparència i d'accés a la informació pública -conforme a les infraccions que tipifica la Llei-; b) aquest règim s'aplica a totes les administracions públiques catalanes, i c) el règim d'infraccions s'aplica igualment a la totalitat dels empleats públics si bé el règim sancionador és el disciplinari propi de la funció pública.

La responsabilitat derivada de la legislació sobre incompatibilitats

La Llei 13/2005 (LIAC) és la norma de referència en aquesta matèria, la qual estableix un règim d'incompatibilitats per als alts càrrecs i per al personal directiu més estricte que el règim comú aplicable al personal funcionari i a la resta de servidors públics.

Aquest règim d'incompatibilitats s'aplica al personal a què fa referència l'article 2 de la Llei i és un àmbit subjectiu d'aplicació que no només afecta els alts càrrecs en sentit estricte (secretaris generals, sectorials i directors generals i assimilats) sinó que s'estén al president o la presidenta i als membres del Govern i als gerents, directors i consellers executius d'empreses públiques, incloent-hi el personal eventual amb retribucions d'alt càrrec i determinats càrrecs de les anomenades *autoritats independents*.

Pel que fa a l'àmbit d'aplicació, s'han de fer dues observacions. En primer lloc, els càrrecs directius i executius de les empreses públiques, incloent-hi consorcis i fundacions majoritaris, hi estan subjectes sempre que percebin retribucions assimilades al càrrec de director o directora general de l'Administració de la Generalitat. En segon lloc, cal tenir en compte que els càrrecs als quals és aplicable la LIAC són precisament els responsables de l'aplicació de la LTBG, per tant, són les persones destinatàries dels principis i les regles de conducta, així com del règim sancionador (abans comentats), per remissió directa de la LTBG.

La LIAC estableix tres principis generals: un de principal, com és el de la dedicació absoluta i la retribució única, i altres principis relacionats amb el conflicte d'interessos, com són el deure de lleialtat i el deure d'abstenció, aquests dos darrers coincidents, amb matisos, amb els deures relacionats en la LTBG.

El principi de **dedicació absoluta** al càrrec comporta la prohibició d'exercir cap altre lloc, càrrec, representació, professió o activitat mercantil, professional o industrial durant el seu mandat. Totes aquestes activitats estan prohibides, amb les excepcions que veurem, ja siguin de caràcter públic o privat, remunerades o no, o per compte propi o aliè.

El principi de **retribució única** determina que només es poden percebre les retribucions pressupostàriament establertes per al càrrec principal que ocupen, per tant, hi ha la prohibició de percebre retribucions, compensacions o pensions públiques ni tampoc cap altra retribució provinent d'activitats privades. Aquest principi de retribució única s'aplica sens perjudici del dret a la percepció de dietes, assistències i altres indemnitzacions vinculades a l'exercici del càrrec.

La Llei estableix un seguit d'excepcions al principi de dedicació absoluta al càrrec i enumera activitats públiques compatibles (art. 9) i activitats privades compatibles (art. 8). Són activitats públiques compatibles amb l'exercici de l'alt càrrec les següents:

- a) L'exercici dels càrrecs que li corresponguin institucionalment o per als quals és designat per la seva condició.
- b) La representació de l'Administració de la Generalitat en els òrgans col·legiats, en els consells d'administració o els òrgans de govern d'organismes o empreses amb capital públic o d'entitats o organismes de dret públic (recordem les limitacions de pertinença i les limitacions en la percepció d'assistències -el 30% de les retribucions brutes pel càrrec principal).
- c) El compliment de missions temporals de representació en organitzacions o conferències nacionals i internacionals.
- d) La participació en els òrgans de direcció o de govern d'empreses o entitats privades en representació de les administracions públiques.

També són d'exercici compatible les tres activitats públiques següents:

1. L'exercici de la docència universitària en les condicions establertes legalment: funcions de caràcter reglat i que s'exerceixin en règim de dedicació parcial i amb durada determinada (temporal). L'exercici compatible de la docència universitària exigeix la prèvia autorització expressa de la persona titular del departament competent en matèria de funció pública, competència que exerceix per delegació la Secretaria d'Administració i Funció Pública.
2. Un altre supòsit d'activitat pública compatible és el cas en què el Govern, expressament i per raons d'interès públic, autoritzi l'ocupació d'un segon lloc en el sector públic -acumulació temporal de càrrecs- amb dues condicions, que sigui temporal i que, en cap cas, es percebi més d'una retribució de caràcter fix i periòdic.
3. El darrer cas d'activitat pública compatible és la compatibilitat amb càrrecs electes. Deixant de banda el president o la presidenta i els consellers, els alts càrrecs no poden compatibilitzar el càrrec amb la condició de diputat o diputada al Parlament, diputat o diputada al Congrés, senador o senadora, o diputat o diputada al Parlament europeu. Poden compatibilitzar l'exercici del càrrec amb la condició de membre electiu a les corporacions locals (alcaldes i regidors), llevat que tinguin atorgada pel ple de la corporació la dedicació exclusiva, per tant, si tenen dedicació parcial es pot compaginar amb dret a percebre les retribucions assignades per la corporació.

Són activitats privades compatibles amb l'exercici del càrrec les següents (art. 8):

a) Les activitats derivades de la simple administració del patrimoni personal o familiar, llevat del cas en què els alts càrrecs tinguin una participació superior al 10%, individualment o juntament amb llurs cònjuges, convivents o fills, en empreses o entitats que subscriuguin contractes amb qualsevol administració o entitat del sector públic.

b) La participació ocasional en seminaris, cursos, conferències, col·loquis i programes de qualsevol mitjà de comunicació social, sempre que no sigui conseqüència d'una relació de treball o de prestació de serveis.

c) La participació en seminaris, jornades o conferències organitzats per centres oficials destinats a la formació del personal de les administracions públiques catalanes, sempre que no tingui caràcter permanent o habitual i que hi participin per raó del càrrec que ocupen, de llur especialitat professional o de la posició que ocupen en l'organització administrativa de la Generalitat.

d) La producció i la creació literàries, artístiques, científiques o tècniques i la col·laboració en les publicacions que en derivin, sempre que no siguin conseqüència d'una relació de treball o de prestació de serveis.

e) La participació en entitats sense ànim de lucre.

Un altre dels principis que relaciona la LIAC és el **deure de lleialtat institucional**, que es concreta específicament en la prohibició d'invocar la seva condició en benefici propi o de terceres persones. El deure de lleialtat es vincula també amb la prohibició d'emprar o transmetre, en profit propi o de terceres persones, la informació obtinguda en l'exercici del càrrec, deure que va més enllà de la relació de servei i que opera fins i tot un cop produït el cessament.

El **deure d'abstenció** també es configura com a principi general en la LIAC (que es torna a reproduir en la LTBG com hem tingut ocasió de veure). Els alts càrrecs s'han d'abstenir en els casos establerts per la normativa del procediment administratiu comú.

El deure d'abstenció té un recorregut més intens perquè també s'aplica un cop l'alt càrrec ha cessat. D'acord amb la LIAC, hi ha la prohibició d'intervenir en determinades activitats privades després del cessament (art. 7); en concret, durant els dos anys següents al cessament no poden intervenir en activitats privades relacionades amb els expedients en la resolució dels quals hagi intervingut directament, ni tampoc poden, durant aquests dos anys, subscriure, personalment o per mitjà d'empreses en què participa, contractes d'assistència tècnica o de serveis amb l'Administració de la Generalitat o l'entitat pública on hagin prestat els seus serveis.

Finalment i abans d'entrar a comentar les obligacions formals (declaracions) que deriven de la LIAC, s'ha de comentar una prohibició de caràcter patrimonial que imposa la llei, que és la prohibició de posseir, ja sigui individualment o juntament amb el cònjuge o familiars de primer grau d'afinitat o consanguinitat, participacions en un percentatge superior al 10% en empreses que tinguin concerts, convenis o contractes, de qualsevol mena, amb el sector públic (estatal, autonòmic o local).

Les **obligacions formals** són les declaracions dels alts càrrecs. Amb motiu del nomenament i del cessament, els alts càrrecs tenen l'obligació de formalitzar determinades declaracions i disposen d'un termini de tres mesos per fer-ho, des de la presa de possessió o des de la data de cessament -

cada cop que hi hagi variacions en els fets declarats disposen del termini d'un mes per declarar-les. Aquestes declaracions s'inscriuen en el Registre d'incompatibilitats, que gestiona la Direcció General de Funció Pública.

Els alts càrrecs han de formalitzar i presentar, per inscriure-les en el Registre, dues declaracions: la declaració d'activitats i la declaració patrimonial i d'interessos.

La **declaració d'activitats** és el document on es declaren les activitats que es poden considerar compatibles o bé es declara directament que no s'exerceix cap altra activitat que s'hagi de considerar incompatible. Des de la unitat encarregada del Registre es valora que les activitats declarades no siguin incompatibles i es fan, en cas contrari, els requeriments oportuns. La **declaració patrimonial i d'interessos** són els documents on es declaren els béns, els drets i les obligacions patrimonials que posseeixen. Aquesta declaració conté, en definitiva, la relació de béns immobles, béns mobles i drets d'altra naturalesa, com ara valors o actius financers negociables, participacions societàries, etc. Juntament amb la declaració s'ha d'adjuntar la darrera declaració de l'IRPF i, si escau, de l'impost sobre el patrimoni.

S'ha de formular també una declaració complementària únicament en el cas que es tinguin familiars (fins al segon grau de consanguinitat o afinitat) que ocupin llocs a l'Administració de la Generalitat o al seu sector públic (sota qualsevol vincle: funcionari, laboral, interí, eventual, etc.).

Pel que fa al règim d'accés i publicitat de les dades inscrites en el Registre, d'acord amb la LIAC, el registre d'activitats és públic i, de conformitat amb la LTBG, aquestes dades són objecte de publicitat al portal de la Transparència. Contràriament, el registre de béns patrimonials i interessos té caràcter reservat i la Llei únicament disposa que hi puguin accedir el Parlament, els òrgans judicials, el Ministeri Fiscal, el Síndic de Greuges (i el Defensor del Poble) i l'Oficina Antifrau.

Com ja havíem comentat, la LTBG obliga a publicar la situació patrimonial de l'alt càrrec, i en aquest cas només es publica l'expressió quantificada de l'actiu i el passiu patrimonial i també l'obligació de formalitzar amb motiu del cessament en el càrrec un document de variació patrimonial durant l'exercici del càrrec (increment o disminució patrimonial durant aquest període), perquè es faci públic en el portal de la Transparència (durant un termini de sis mesos a partir de la comunicació).

La LIAC estableix un **règim d'infraccions i sancions** per als casos d'incompliment de la normativa d'incompatibilitats: lleus i greus.

Són **infraccions lleus** no formular les declaracions dins el termini legal establert, sempre que es presentin en el termini de 15 dies següents al requeriment de presentació que es faci a aquest efecte. Per a les infraccions lleus, la Llei estableix com a sanció la simple amonestació. Com a **infraccions greus**, la LIAC estableix l'incompliment de la resta d'obligacions i principis establerts en la Llei mateixa; l'omissió de dades o la falsedat en les declaracions i la no declaració un cop requerit a aquest efecte. També estableix com a infracció greu el fet de no abstenir-se en els casos que disposa la legislació de procediment administratiu (no cal estendre's sobre aquesta infracció). Les sancions establertes per la LIAC per a la comissió d'infraccions greus són la destitució immediata i la declaració pública en el DOGC d'aquest incompliment. Com a mesura accessòria s'estableix la prohibició de ser nomenat o contractat com a alt càrrec durant un

període de fins a quatre anys. La darrera determinació legal en matèria disciplinària és l'obligació de restitució de quantitats indegudament percebudes, que funciona amb independència de les sancions que es puguin imposar.

La declaració dels incompliments i l'establiment de sancions són competència del Govern. L'òrgan competent per incoar-les i tramitar-les és el conseller o la consellera competent en matèria de funció pública. Finalment, cal assenyalar que les infraccions greus prescriuen al cap de dos anys d'haver-se comès, i les lleus, un cop transcorreguts sis mesos.

Isidre Estivill i Galdón

Subdirector general d'Ordenació Jurídica i d'Inspecció General de Serveis de Personal de la
Direcció General de Funció Pública